

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01516 Vilnius, tel. (8 5) 219 1225/219 1152, faks. (8 5) 261 2077,
el. p. smmin@smm.lt, <http://www.smm.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.
Atsisk. sąsk. LT30 7300 0100 0245 7205 „Swedbank“, AB, kodas 73000

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022- - Nr.

I

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl 2023–2024 metų valstybinių kolegijų tinklo stiprinimo veiksmų plano patvirtinimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektu siūloma patvirtinti 2023–2024 metų valstybinių kolegijų tinklo stiprinimo veiksmų planą (toliau – Kolegijų tinklo stiprinimo planas), kurio tikslas – įvertinti valstybinių kolegijų veiklos perspektyvas pagal veiklos rodiklius ir įvardyti prielaidas valstybinių kolegijų tinklo pertvarkai, sukuriant sąlygas koleginio sektoriaus studijų ir mokslo taikomosios veiklos kokybei gerinti, veiksmingai sąsajai su valstybės, visuomenės, verslo poreikiais.

Kolegijų tinklo stiprinimo planas parengtas įgyvendinant 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“, 3 strateginio tikslo „Didinti švietimo įtrauktį ir veiksmingumą, siekiant atitikties asmens ir visuomenės poreikiams“ 3.4 uždavinį „Gerinti atitiktį tarp švietimo sistemoje įgyjamų ir darbo rinkoje bei prisitaikyti kintančioje aplinkoje reikalingų kompetencijų“, Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, projekto „Modernus, efektyvus ir į misiją orientuotas studijų ir mokslo sistemos valdymas“ 1.7.4 veiksmą „Atnaujinti kolegijų tinklą, įvertinus potencialą, nacionalinius ir regioninius ūkio raidos ir darbo rinkos poreikius“, 2021 m. liepos 28 d. Europos Sąjungos Tarybos įgyvendinimo sprendimą CM 4171/21 dėl Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo.

Kolegijų tinklo stiprinimo planas parengtas atsižvelgiant į 2022 metais Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos užsakymu Studijų kokybės vertinimo centro atliktą studiją „Valstybinių kolegijų veiklos analizė“¹ bei Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) ekspertų 2022 metais atliktą studiją „The network of higher education institutions in Lithuania. Adapting missions and profiles to a changing environment“².

Valstybinių kolegijų studentų skaičiaus mažėjimo bei demografinės tendencijos, naujos Mokslo ir studijų įstatymo nuostatos, susijusios su nuo 2024 m. įsigaliosiančiais suvienodintais stojimo į aukštąsias mokyklas reikalavimais bei nuo 2029 metų įsigaliojančiu reikalavimu vykdyti atitinkamo lygio taikomąją mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (toliau – MTEP) ir (arba) meno veiklą, reikšmingai paveiks kolegijų veiklą bei tolesnį kolegijų studentų skaičiaus mažėjimą ir

¹ <https://www.skvc.lt/default/lt/naujienos/pranesimai/skvc-pristato-valstybiniu-kolegiu-veiklos-analize>.

² [https://smsm.lrv.lt/uploads/smsm/documents/files/kiti/Lithuania%20Missions%20and%20Profiling%2027%20April%20\(002\).pdf](https://smsm.lrv.lt/uploads/smsm/documents/files/kiti/Lithuania%20Missions%20and%20Profiling%2027%20April%20(002).pdf).

daugelis kolegijų artimiausiu metu gali susidurti su iššūkiais veiklos tęstinumui (detalesnė analizė pateikiama Kolegijų tinklo stiprinimo plane). Todėl būtini pokyčiai valstybinių kolegijų sektoriuje, siekiant išlaikyti kolegijų vykdomų studijų kokybę bei jų atitiktį regiono poreikiams, atitiktį keliamiems reikalavimams MTEP ir (arba) meno veiklai bei užtikrinti kolegijų gyvybingumą.

Lietuvoje veikia 12 valstybinių kolegijų ir 7 nevalstybinės kolegijos. Kolegijų sektorius svarbus valstybei kaip didelės dalies vidurinės grandies specialistų rengėjas, tačiau Lietuva kaip maža valstybė su išskaidytu intelektiniu potencialu nėra konkurencinga tarptautinėje mokslo ir studijų erdvėje. Įveikti fragmentaciją, konsoliduoti Lietuvos koleginio sektoriaus potencialą ne kartą rekomendavo ir Europos Komisijos, EBPO ekspertai. Inicijuoti pokyčius valstybinių kolegijų sektoriuje rekomenduojama ir Studijų kokybės vertinimo centro atliktoje studijoje „Valstybinių kolegijų veiklos analizė“.

2017–2020 m. inicijuota ir įgyvendinta aukštųjų mokyklų tinklo reforma palietė tik universitetus, jos rezultatas – pertvarkytas universitetų tinklas. Šios reformos pradžioje buvo pateikti siūlymai dėl Vilniaus ir Kauno valstybinių kolegijų jungimo ir pasiūlyta iki 2018 m. pabaigos atlikti Alytaus, Marijampolės, Panevėžio, Utenos kolegijų neeilinį išorinį vertinimą, po kurio būtų sprendžiama dėl šių kolegijų veiklos tęstinumo, tačiau tolesni kolegijų tinklo optimizavimo veiksmai nebuvo atliekami.

Kolegijų tinklo stiprinimo plane apžvelgiama bendra situacija kolegijų sektoriuje, įvardijamos valstybinių kolegijų perspektyvos pagal jų veiklos rodiklius, nustatomi pagrindiniai principai, kurių laikomasi stiprinant valstybinių kolegijų tinklą, valstybinių kolegijų veiklos siekiniai 2029 metams bei kolegijų tinklo stiprinimo veiksmai ir įgyvendinimo terminai.

Valstybinių kolegijų veiklos siekiniai 2029 metams nustatyti atsižvelgiant į mokslo ir studijų sistemos vystymosi tendencijas bei naujai priimtas Mokslo ir studijų įstatymo nuostatas ir 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“ 3.4 uždavinio „Gerinti atitiktį tarp švietimo sistemoje įgyjamų ir darbo rinkoje bei prisitaikyti kintančioje aplinkoje reikalingų kompetencijų“ 3.4.6 poveikio rodiklį dėl absolventų įsidarbinimo. Kolegijų stiprinimo plano siekinys susijęs su studentų skaičiumi kolegijose, suformuotas atsižvelgiant į EBPO ekspertų rekomendacijas. Siekinys dėl dėstytojų potencialo suformuluotas atsižvelgiant į SKVC 2022 m. atliktoje Valstybinių kolegijų veiklos analizėje ekspertų pateiktas rekomendacijas, kuriose nurodoma, kad viena iš pagrindinių sąlygų, kurią turi tenkinti kolegija, užtikrinant kokybiškas koleginės studijas ir MTEP veiklą, yra akademinis personalas. Šiai sąlygai išpildyti svarbus nuolat aukštojoje mokykloje dirbančių dėstytojų skaičius, iš kurio yra formuojamas kolektyvo branduolys, svarbi dėstytojų, turinčių mokslo (meno) daktaro laipsnį, dalis bei jų aktyvumas MTEP veikloje, o aukšta šio rodiklio reikšmė yra dėstytojų branduolio indikatorius.

Nutarimo projektu siūloma pavesti valstybinėms kolegijoms dalyvauti įgyvendinant 2023–2024 metų valstybinių kolegijų tinklo stiprinimo veiksmų planą. Kolegijų stiprinimo plano veiksmuose nustatyta, kad valstybinės kolegijos iki 2023 m. balandžio 30 d. turėtų pateikti Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai su valdymo organais suderintus sprendimus dėl kolegijos stiprinimo reorganizuojant ir (arba) dalyvaujant reorganizavimo procese kartu su kita informacija pagal Kolegijų tinklo stiprinimo plano 3 priede patvirtintą formą arba pateikti kolegijos stiprinimo planus, atliepiančius Kolegijų tinklo stiprinimo plane nurodytus principus ir valstybinių kolegijų veiklos siekinius 2029 metams tuo atveju, jei kolegija nusprendžia nedalyvauti reorganizavimo procese. Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai siūloma pavesti parengti Kolegijų tinklo stiprinimo plano įgyvendinimo priemonių projektą ir iki 2023 m. gegužės 31 d. pateikti jį Vyriausybei.

Informacija apie rodiklius, susijusius su Kolegijų stiprinimo plane nustatytais valstybinių kolegijų veiklos siekiniais 2029 metams, renkama Nacionalinės švietimo agentūros Švietimo valdymo informacinėje sistemoje. Kolegijų tinklo stiprinimo plano įgyvendinimo priemonių projekte numatoma nustatyti už Kolegijų tinklo stiprinimo plano įgyvendinimo priemonių bei rodiklių stebėseną atsakingą instituciją.

Planuojama, kad valstybinių kolegijų reorganizavimo procedūros, patvirtinus Kolegijų stiprinimo plano įgyvendinimo priemones, bus įgyvendinamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu patvirtintu Valstybinių aukštųjų mokyklų reorganizavimo tvarkos aprašu, kurio projektas 2022 m. lapkričio 28 d. buvo pateiktas Vyriausybei (TAIS Nr. 22-13399 (2)).

Nutarimo projektui įgyvendinti bus reikalingos lėšos valstybinių kolegijų, dalyvaujančių valstybinių kolegijų tinklo pertvarkoje, veiklai konsoliduoti, studijų kokybės gerinimo ir integracijos pokyčiams, pagrindinėms administracinėms bei mokslo ir studijų aptarnavimo funkcijoms ir procesams optimizuoti ir sujungti, infrastruktūrai optimizuoti. Kolegijų tinklo stiprinimo plano įgyvendinimo priemonės numatoma finansuoti Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai tam tikslui skirtomis lėšomis. Numatoma panaudoti Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšas (20 mln. Eur) – Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatyta finansuoti kolegijų pertvarkos projektus, kurie apims esamų studijų programų konsolidavimą, pagrindinių administracinių bei mokslo ir studijų paramos funkcijų ir procesų integravimą ir optimizavimą, naudojamos infrastruktūros optimizavimą ir kt. Galimas papildomas valstybės biudžeto lėšų poreikis bus identifikuotas valstybinėms kolegijoms pateikus siūlymus dėl Kolegijų tinklo stiprinimo plano įgyvendinimo.

Prognozuojama Kolegijų tinklo stiprinimo plano ir jo įgyvendinimo priemonių nauda: didėjant studentų skaičiui vykdomose studijų kryptyse, būtų pagerinama studijų kokybė, išaugtų potencialas studijų kryptims atnaujinti ir modernizuoti, siekiant tenkinti miesto, regiono bei visos šalies ūkinės, socialinės ir kultūrinės plėtros poreikius; būtų sudarytos sąlygos institucijos akademinių darbuotojų branduoliui stiprinti, dėstytojų darbo krūviui didėti institucijoje ir mokslo darbuotojų skaičiui augti, kas pagerintų akademinių paslaugų kokybę ir paskatintų MTEP veiklą, vykdomos studijos ir jų pagrindu teikiamos kvalifikacijos būtų labiau grįstos MTEP rezultatais; būtų sudarytos sąlygos studijoms skirtos infrastruktūros bei mokslinių tyrimų materialijų priemonių racialesniam panaudojimui, padidėtų jų prieinamumas; sujungiant aukštųjų mokyklų resursus, būtų sumažintos bendros veiklos sąnaudos ir tai padidintų jų veiklos efektyvumą, susidarytų sąlygos efektyviau vykdyti ūkio ir administravimo paslaugas.

Nutarimo projektas derintas su Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos universitetų rektorių konferencija, Lietuvos kolegijų direktorių konferencija, Lietuvos mokslo taryba, Studijų kokybės vertinimo centru, Lietuvos aukštųjų mokyklų profesinių sąjungų susivienijimu, Lietuvos studentų sąjunga, Vilniaus universiteto Studentų sąjunga.

Su Studijų kokybės vertinimo centru redakcinio pobūdžio pastabos suderintos darbo tvarka. Lietuvos universitetų rektorių konferencija 2022 m. lapkričio 30 d. el. paštu informavo, kad pastabų neturi. Vilniaus universiteto Studentų sąjunga pastabų nepateikė. Dėl Lietuvos aukštųjų mokyklų profesinių sąjungų susivienijimo pateiktų pastabų 2022 m. gruodžio 2 dieną organizuotas susitikimas pateiktoms pastaboms aptarti. 2022 m. gruodžio 13 d. organizuotas susitikimas su Lietuvos kolegijų direktorių konferencija, Lietuvos pramoninkų konfederacija, Lietuvos verslo konfederacija, Lietuvos darbdavių konfederacija, Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija, Lietuvos aukštųjų mokyklų profesinių sąjungų susivienijimu pateiktoms pastaboms aptarti. Papildomas pastabas ir pasiūlymus galima buvo teikti iki 2022 m. gruodžio 19 d. Pateiktos pastabos ir siūlymai, į kuriuos neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies, yra aptarti derinimo pažymoje.

Atsakydami į Lietuvos studentų sąjungos 2022 m. gruodžio 2 d. el. paštu pateiktus klausimus dėl Kolegijų stiprinimo plano VI skyriaus nuostatų, pažymime, kad kolegijų pateikti siūlymai bei kolegijų veiklos stiprinimo planai bus Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos darbo tvarka apsvastyti ir, atsižvelgiant į juos, parengtas Vyriausybės nutarimo projektas dėl Kolegijų tinklo stiprinimo plano įgyvendinimo priemonių patvirtinimo. Vadovaujantis Mokslo ir studijų įstatymo nuostatomis bei Vyriausybės patvirtintu Valstybinių aukštųjų mokyklų reorganizavimo tvarkos aprašu aukštosios mokyklos reorganizavimo procedūrą gali inicijuoti aukštosios mokyklos savininko teisės ir pareigos įgyvendinanti institucija, bendradarbiaudama su reorganizavime dalyvaujančių ir reorganizuojamų įstaigų valdymo organais. Reorganizavimo procedūros, kaip

nustatyta nuo 2023 m. sausio 1 d. įsigaliosiančiame Mokslo ir studijų įstatymo 38 straipsnyje, bus vykdomos Vyriausybės nustatyta tvarka. Vyriausybei patvirtinus Kolegijų stiprinimo plano įgyvendinimo priemones, kolegijos galės teikti projektus paramai pagal Lietuvos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą gauti. Atsakydami į klausimą dėl studentų priėmimo vykdymo, pažymime, kad studentų priėmimas vykdomas Mokslo ir studijų įstatymo nustatyta tvarka. Kolegijų tinklo stiprinimo plane nurodyti valstybinių kolegijų tinklo stiprinimo veiksmai ir jų įgyvendinimo terminai, susiję tik su Kolegijų stiprinimo plano įgyvendinimu.

Nutarimo projektas neprieštarauja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, neprieštarauja Europos Sąjungos teisės aktams.

Priėmus Nutarimo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų. Nutarimo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Nutarimo projektą parengė Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Studijų, mokslo ir technologijų departamento (direktorė Laima Taparauskienė, tel. (8 5) 219 1176, el. p. Laima.Taparauskiene@smsm.lt) patarėja Daina Lukošūnienė, tel. +370 686 01 929, el. p. Daina.Lukosiuniene@smsm.lt, Studijų skyriaus (vedėja Giedrė Pačėsiene, tel. +370 664 43 688, el. p. Giedre.Pacesiene@smsm.lt) vyriausiasis specialistas Albertas Žalys, tel. +370 685 58 851, el. p. Albertas.Zalys@smsm.lt, ir vyresnioji specialistė Skirmantė Smalskytė +370 615 74 139, el. p. Skirmante.Smalskyte@smsm.lt.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl 2023–2024 metų valstybinių kolegijų tinklo stiprinimo veiksmų plano patvirtinimo“ projektas, 23 lapai.
2. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma, 1 lapas.
3. Derinimo pažyma, 19 lapų.
4. Institucijų išvados, 55 lapai.

Švietimo, mokslo ir sporto ministrė

Jurgita Šiugždinienė

